

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 30504/15

Muhsin ÖZTÜRK / Türkiye

Başkan

Jon Fridrik Kjølbros,

Hâkimler

Marko Bošnjak,

Aleš Pejchal,

Egidijus Kūris,

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo,

Saadet Yüksel,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdürü Stanley Naismith'in katılımıyla, 15 Aralık 2020 tarihinde Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda belirtilen 17 Haziran 2015 tarihli başvuruyu, davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve başvuran tarafından bu görüşlere verilen cevapları dikkate alarak gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2021. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuran Muhsin Öztürk, Türk vatandaşı olup, 1942 doğumludur ve Bursa'da ikamet etmektedir. Başvuran, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde, aynı şehrin barosuna kayıtlı Avukat U. Ulusavaş tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet"), kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuran, 2008 yılında, Nilüfer Belediyesi aleyhine, kamulaştırmaz el atmadan doğan tazminat davası açmıştır. Başvuran, geri kalan haklarını saklı tutarak, talebini 10.000 Türk lirasıyla (TRY) sınırlanmıştır.

5. Bursa Asliye Hukuk Mahkemesi ("*Asliye Hukuk Mahkemesi*"), bilirkişilerin ifadesine göre, mülkün değerini 1.066.155 TRY (karar tarihinde yaklaşık 450.000 avro) olarak hesaplamış ve başvurana, talebine uygun olarak 10.000 TRY ödenmesine karar vermiştir. Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın geri kalan haklarını saklı tutmuştur.

6. Bu karar, 19 Ocak 2012 tarihinde kesinleşmiştir.

7. Başvuran, 29 Haziran 2012 tarihinde, kendi avukatı aracılığıyla, hak ettiği tazminatın geri kalan kısmını - yasal faizle birlikte 1.056.155 TRY - elde etmek için ikinci bir dava açmıştır.

8. Asliye Hukuk Mahkemesi, 17 Eylül 2012 tarihinde, tazminat miktarının birinci yargılamanın sonunda belirlendiğini ve başvuranın geri kalan haklarının saklı tutulduğunu tespit ederek, talep edilen meblağın ödenmesine karar vermiştir. Asliye Hukuk Mahkemesi ayrıca, avukat tarafından temsil edilme masrafları bağlamında 50.734 TRY (bu tarihte

yaklaşık 21.680 avro) ödenmesine karar vermiştir. Bu meblağ, nispi ücrete dayanılarak hesaplanmıştır.

9. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından ödenmesine karar verilen meblağlar, kararın geçici icrası kapsamında İdare tarafından ödenmiştir.

10. Yargıtay, 4 Nisan 2013 tarihli kararla, Asliye Hukuk Mahkemesi karına karşı yapılan temyiz başvurusunu reddetmiştir.

11. İdare, belirtilmeyen bir tarihte, bu karara karşı karar düzeltme talebini sunmuştur.

12. Kamulaştırma Kanunu, 24 Mayıs 2013 tarihinde değiştirilmiştir. Yeni düzenlemede, kamulaştırmatsız el atma konusundaki yargılama masrafları, özellikle avukat tarafından temsil edilme masraflarının geri ödenmesinin nispi ücrete dayanılarak değil, maktu ücrete yapılması gerektiği öngörülerek, “*klasik*” kamulaştırmalarla uyumlu hale getirilmiştir. Metinde ayrıca, düzenlemenin derhal uygulanabilir olduğu ve derdest olan bütün davalarda uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

13. Yargıtay, 17 Şubat 2014 tarihinde, karar düzeltme talebinin incelenmesi kapsamında, Kamulaştırma Kanunu’nun yeni hükümleri uyarınca, avukat tarafından temsil edilme masraflarının geri ödenmesi bağlamında ödenecek meblağın maktu olması gerektiği kanısına varmıştır. Yargıtay dolayısıyla, faizle birlikte, 1.200 TRY tutarındaki maktu miktarının (bu tarihte 400 avronun biraz üzerinde) ödenmesine karar vermek için kararın hüküm kısmını değiştirmiştir. Bu meblağ, asliye hukuk mahkemelerinde görülen davalar için Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen asgari avukatlık hizmeti ücretine ilişkin götürü miktarına karşılık gelmekteydi.

14. Bu karara uygun olarak, avukat tarafından temsil edilme masrafları bağlamında yapılan fazla ödeme, iade edilmiştir.

15. Başvuran tarafından yapılan bireysel başvuru, Anayasa Mahkemesi tarafından, 3 Eylül 2014 tarihinde, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle reddedilmiştir.

16. Söz konusu karar, 16 Ocak 2015 tarihinde tebliğ edilmiştir.

B. İlgili İç Hukuk ve Uygulaması

17. 9 Ekim 1956 ile 4 Kasım 1983 tarihleri arasında yer alan bir tarihten itibaren İdare tarafından kamu yararı amacına tahsis edilen, fiilen kamulaştırılan taşınmazlar için tazminat elde etme hakkı, Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6. maddesi tarafından düzenlenmektedir.

18. Bu hüküm, 24 Mayıs 2013 tarihli 6487 sayılı Kanun tarafından değiştirilmiştir.

19. Değişikliğin (geçici 6. maddenin 13. fıkrası) ardından, bu kategoriye giren davalarda, damga vergileri (harç) ve avukat tarafından temsil edilme masraflarının geri ödenmesi de dâhil olmak üzere, yargılama masraflarının tamamı, “*klasik*” kamulaştırma davalarında olduğu gibi aynı şekilde hesaplanmaktadır. Bu kapsamda, davayı kazanan tarafın avukat masrafları, maktu olarak geri ödenmektedir.

20. Bu yeni düzenleme, metnin yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan bütün yargılamalarda uygulanabilir niteliktedir.

21. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (“*HMK*”) 326. maddesi, yargılama masraflarının davayı kaybeden tarafa yüklenmesini öngörmektedir. Davanın tam olarak kabul edilmemesi ve reddedilmemesi halinde, yargılama masrafları, davanın sonucuna göre paylaşılmaktadır.

22. Kanun'un 328. maddesinde, avukat tarafından temsil edilme masraflarının yargılama masraflarına dâhil edildiği belirtilmektedir.

23. Aynı Kanun'un 330. maddesinde, avukat yardımına başvuru davalarda, hâkimin, davayı kaybeden tarafı, karşı tarafın vekâlet ücretini karşı tarafa geri ödemeye mahkûm edeceği belirtilmektedir. Miktar, yürürlükte olan mevzuat bakımından ve yukarıda belirtilen 326. madde uyarınca davanın sonucu dikkate alınarak belirlenmektedir.

24. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 168. maddesinin son cümlesinde (*in fine*), avukat masraflarının geri ödenmesi bağlamında mahkemeler tarafından ödenmesine karar verilen meblağın belirlenmesinin, Türkiye Barolar Birliği (görevi, avukatların tamamını temsil etmek ve mesleğin düzenlenmesine katkı sağlamak olan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu) tarafından kabul edilen avukatlık asgari ücret tarifesine dayanılarak yapılması gerektiği ifade edilmektedir.

25. Aynı Kanun'un 164. maddesinin son cümlesi (*in fine*) uyarınca, davaya katılan bir tarafın temsil edilme masrafları bağlamında ödemeye mahkûm edildiği meblağlar, karşı tarafın avukatına aittir. Müvekkilinin borçları nedeniyle avukata ait olan bu meblağlar, mahsup veya takas edilemez ve haczedilemez.

26. Anayasa Mahkemesi, ilk itiraz yoluyla kendisine başvurulması üzerine 13 Kasım 2014 tarihinde verdiği bir kararda, yukarıda belirtilen geçici 6. maddeye getirilen değişikliklerin Anayasa'ya aykırı olmadığı kanısına varmıştır.

27. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, 27 Ekim 2015 tarihli *Mürsel Malkoç* kararında, bireysel başvuruda bulunan kişinin derdest olan bir davada geçici 6. maddenin uygulanmasından şikâyetçi olduğu bireysel başvuruyu reddetmiştir.

28. Anayasa Mahkemesi, bu karara varırken, masraf ve giderlerin derhal uygulanabilir olan usul kuralları kategorisine girdiğini hatırlatarak, başlamıştır.

29. Anayasa Mahkemesi, kamulaştırmasız el atma konusunda avukatlar için geri ödeme masraflarına ilişkin hesaplamanın, klasik kamulaştırmalar için uygulanabilir hesaplama ile uyumlu hale getirildiğini gözlemlemiştir. Öte yandan, Anayasa Mahkemesine göre, fiili kamulaştırma davalarında avukatın görevinin klasik kamulaştırma davalarında kendisine ait olan görevden daha zor veya farklı olduğunun belirtilmesini sağlayacak herhangi bir unsur bulunmamaktadır.

30. Ayrıca, bu davalar, Barolar Birliği tarafından belirlenen maktu miktardan daha yüksek bir ücreti haklı gösteren bir karmaşıklığa sahip değildir. Ayrıca, Barolar Birliğinin avukatlık asgari ücret tarifesinin belirlenmesinde açık bir değerlendirme hatası yaptığını belirten herhangi bir unsur bulunmamaktadır.

31. Anayasa Mahkemesi, elinde bulunan unsurları dikkate alarak, - olayların meydana geldiği dönemde - aylık asgari ücrete karşılık gelen 1.200 TRY tutarındaki meblağın, avukatlık hizmetlerinin ücretini ödemek için yeterli olmadığının makul bir şekilde iddia edilemeyeceği kanaatine varmıştır.

32. Başvuranın somut olayda maktu miktardan daha yüksek bir miktarla ilgili bir avukat ücret sözleşmesini avukatıyla imzalamış olması hususu, hükmedilmesi gereken meblağa ilişkin olarak mahkemeleri bağlamamaktaydı.

33. Son olarak, Anayasa Mahkemesi, masraf ve giderleri geri ödeme mekanizmasının amacının “*Kaybeden öder*” ilkesine dayanmasına ve davayı kazanan tarafın yargılama ve özellikle avukat masrafları nedeniyle aşırı bir yüke katlanmak zorunda kalmasını engellemeyi hedeflemesine rağmen, hiçbir Anayasal hükmün, masrafların geri ödenmesi bağlamında, gerçekte maruz kalınan masrafların miktarından daha yüksek bir miktarın davayı kazanan tarafça tahsil edilmesi hakkını verdiği yönünde yorumlanamayacağını belirtmiştir.

ŞİKÂyetLER

34. Başvuran, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesini ileri sürerek, mülkiyete saygı hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Başvuranın Mirasçılarının Başvuruyu Takip Etme Yetkisi (*Locus Standi*) Hakkında

35. Başvuran, 17 Ocak 2017 tarihinde hayatını kaybetmiştir. Başvuranın mirasçıları, Vildan, Mehmet ve Muhsine Öztürk, 25 Aralık 2017 tarihli yazıyla, mirasçı sıfatıyla Mahkeme önünde başvuruyu takip etmek ve müteveffa babalarının avukatı tarafından temsil edilerek, bu yargılamaya katılmak istediklerini bildirmişlerdir.

36. Hükümet, bu bağlamda herhangi bir itirazda bulunmamıştır.

37. Mahkeme, bir başvuranın yargılama sırasında hayatını kaybettiği birçok davada, mirasçılar veya yakın akrabalar tarafından dile getirilen yargılamayı takip etme isteğini dikkate aldığını hatırlatmaktadır (bk., diğer kararlar arasında, *Malhous/Çek Cumhuriyeti* (k.k.) [BD], No. 33071/96, CEDH 2000-XII, *Angelov/Bulgaristan*, No. 44076/98, § 28, 22 Nisan 2004, *Nicola/Türkiye*, No. 18404/91, § 15, 27 Ocak 2009, ve *López Ribalda ve diğerleri/İspanya* [BD], No. 1874/13 ve 8567/13, § 72, 17 Ekim 2019).

38. Mahkeme, somut olayda, ilgililere mevcut davada başvuranın yerine geçme imkânını vermektedir.

39. Mevcut kararda, uygulamaya ilişkin nedenlerle, hâlihazırda başvuranın mirasçılara başvuran sıfatının verilmesinin gerekmesine rağmen, Muhsin Öztürk “başvuran” olarak anılmaya devam edilecektir (bk., örnek olarak, *Dalban/Romanya* [BD], No. 28114/95, AİHM 1999-VI).

B. Başvuranın Şikâyeti Hakkında

40. Başvuran, avukat tarafından temsil edilme masrafları bağlamında başlangıçta ödenmesine karar verilen meblağın önemli bir kısmından, geriye

dönük yasal bir müdahale nedeniyle yoksun bırakılmasından şikâyetçi olmaktadır.

41. Başvuran, şikâyetini desteklemek amacıyla Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesini ileri sürmektedir.

42. Hükümet, başvuranın iddiasını kabul etmemektedir.

1. Şikâyetin Nitelendirilmesi Hakkında

43. Hükümet, şikâyetin yargılama masraflarıyla ilgili olduğunu ve Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamında değil, Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında incelenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Hükümet, Anayasa Mahkemesinin söz konusu şikâyeti adil yargılanma hakkı açısından incelediğini belirtmekte ve Mahkemeyi aynı şekilde davranmaya davet etmektedir.

44. Mahkeme, başvuranın şikâyetinin mülkiyetten yoksun bırakma iddiasıyla ilgili olduğunu gözlemlemektedir. Yalnızca başvuranın şikâyetinin yargılama masraflarıyla ilgili olması hususu, şikâyetin özünü etkilememektedir. Öte yandan, Mahkeme, daha önce bu sorunlara ilişkin şikâyetleri mülkiyete saygı hakkı kapsamında incelediğini hatırlatmaktadır (bk., *Musa Tarhan/Türkiye*, No. 12055/17, §§ 51 ve 52, 23 Ekim 2018 ve bu kararda yapılan atıflar).

45. Mahkeme, bir şikâyeti, başvuranlar tarafından ileri sürülenler dışındaki madde ya da hükümler açısından inceleyerek, bu şikâyete konu edilen olaylara ilişkin yapılacak hukuki nitelendirme hususunda karar verebileceğini hatırlatmaktadır (*Radomilja ve diğerleri/Hırvatistan* [BD], No. 37685/10 ve 22768/12, §§ 114 ila 126, 20 Mart 2018).

46. Somut olayda, Mahkeme, başvuranın şikâyetinin dile getirilme şeklini ve esasını dikkate alarak, bu şikâyetin Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi açısından bir incelemeyi gerektirdiği kanaatine varmaktadır. Söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

ÖZTÜRK / TÜRKİYE KARARI

“Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka hâlel getirmez.”

2. Tarafların İddiaları Hakkında

47. Başvuran, Kamulaştırma Kanunu’nun geçici 6. maddesinin mevcut olmaması halinde, kendisine temsil edilme masrafları bağlamında 50.534 TRY tutarının ödenmesine karar verilebileceğini belirtmekte ve bu meblağın 1.200 TRY tutarına düşürülmesi hususunun, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesine aykırı bir yoksunluk teşkil ettiğini ileri sürmektedir.

48. Hükümet, birçok itirazı ileri sürmektedir.

49. Hükümet, ilk derece mahkemesi tarafından masraf ve giderler bağlamında ödenmesine karar verilen meblağların yalnızca kararın kesinleşmesi durumunda elde edilebilmesi nedeniyle, başvuranın Sözleşme anlamında mevcut bir mülkü veya meşru bir beklentiyi ileri süremeyeceği değerlendirmesinde bulunmaktadır. Hükümet, usulle ilgili yasal değişikliklerin derdest olan bütün yargılamalar için derhal uygulanabilir olduğunu belirterek, kararın değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihte kesinleşmediğini vurgulamaktadır.

50. Dolayısıyla bu şikâyet, Sözleşme ile konu bakımından (*ratione materiae*) bağdaşmamaktadır ve başvuran mağdur olduğunu iddia edemeyecektir.

51. Hükümet, her halükârda, ihtilaf konusu müdahalenin, başvuranın bir mülke sahip olduğu varsayıldığında, kanunla öngörüldüğünü, meşru bir amaç izlediğini ve orantılı olduğunu belirtmektedir.

52. Hükümet, söz konusu mevzuatın, davadaki tarafların tamamıyla ilgili olduğunu, hem davacıya hem de davalıya yarar sağlayabileceğini ve yargılamanın maliyetini düşürerek, adalete daha iyi bir erişim sağladığını ileri sürmektedir. Hükümet, söz konusu değişikliğin, kamulaştırmatsız el atma prosedürlerinin durumunu, usulüne uygun kamulaştırmaların durumuyla uyumlu hale getirdiğini hatırlatmaktadır. Bu hususta, Hükümet, avukat tarafından müvekkiline sunulan yardımın bu iki tür davada benzer olduğunu tespit etmektedir. Hükümet ayrıca, avukat tarafından temsil edilme masrafları bağlamında ödenmesine karar verilen maktu miktarın Barolar Birliği tarafından belirlendiğini ifade etmektedir.

3. Mahkemenin Değerlendirmesi Hakkında

53. Mahkeme, kendi içtihatlarına göre, bir başvuranın yalnızca şikâyet ettiği durumların Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi anlamında “*mülkleriyle*” ilgili olması halinde, bu hükmün ihlal edildiğini iddia edebileceğini hatırlatmaktadır. “*Mülk*” kavramı, hem “*güncel mülkleri*” hem de belirtilen bazı durumlarda alacaklar da dâhil olmak üzere, malvarlığı değerlerini kapsayabilmektedir. Bir alacağın Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamına giren bir “*malvarlığı değeri*” olarak kabul edilebilmesi için, alacağın sahibinin, alacağın iç hukukta yeterli bir dayanağının bulunduğunu, örnek olarak, mahkemelerin yerleşik bir içtihadıyla doğrulandığını göstermesi gerekmektedir. Bu durum tesis edildiğinde, “*meşru beklenti*” kavramı devreye girebilmektedir.

54. Mahkeme, bu kavrama ilişkin ilkelere dair ayrıntılı bir anlatım için, *Kopecký/Slovakya* ([BD], No.44912/98, §§ 35 ve 45 ila 52, AİHM 2004-IX) davasına atıfta bulunmaktadır.

55. Geriye dönük yasal müdahale durumlarında meşru bir beklentinin varlığı hususuna ilişkin anlatımlar, özellikle *Maurice/Fransa* ([BD], No. 11810/03, §§ 63 ila 70, AİHM 2005-IX), ve *OGIS-Institut Stanislas*,

OGEC Saint-Pie X ve Blanche de Castille ve diğerleri/Fransa, (No. 42219/98 ve 54563/00, 27 Mayıs 2004) davalarında bulunabilmektedir.

56. Somut olayda, başvuran, ihtilaf konusu yasal müdahalenin bulunmaması halinde, bu konuya ilişkin uygulamayı dikkate alarak, 50.734 TRY tutarındaki avukat masraflarının geri ödenmesinden yararlanması gerektiğini iddia etmektedir.

57. Mahkeme, mevcut başvurunun 55. paragrafta atıfta bulunulan davalara nazaran en azından önemli bir farklılık içerdiğini gözlemlemektedir. Nitekim başvuranın yararlandığı ve haksız bir şekilde yoksun bırakıldığını belirttiği alacak, kamulaştırma bedellerinin elde edilmesini amaçlayan davanın esasıyla ilgili değildir, ancak başlıca talebe nazaran ikincil nitelikte olan ve yargılama masraflarının hesaplanmasına ilişkin bir usul sorunuyla ilgilidir. Yargılama masraflarının geri ödenmesi hakkı, davanın sonucuyla yakından bağlantılıdır ve yalnızca yargılamanın sonunda, kararın kesinleşmesi halinde doğabilmektedir, zira bu durum, yargılamanın doğal bir sonucudur. Bu hak yalnızca, nihai kararın ilgilinin davayı kazanması halinde ve koşuluyla ortaya çıkabilmektedir.

58. Mahkeme bununla birlikte, bu farklılığın “*meşru bir beklentinin*” varlığının incelenmesi bağlamında yaratabileceği sonuçların belirlenmesinin gerekli olmadığı kanısına varmaktadır.

59. Mahkeme, başvuran tarafından iddia edilen beklentinin bir mülk için haklı olarak geçerli olup olmayacağı hususunda kesin olarak karar vermeksizin, meşru bir beklentinin ve dolayısıyla bir mülkün somut olayda söz konusu olduğu yönündeki varsayımından hareket etmeye hazırdır.

60. Öte yandan, Mahkeme, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 164. maddesinin son cümlesi (*in fine*) uyarınca, davadaki bir tarafın temsil edilme masrafları bağlamında ödemeye mahkûm edildiği meblağların karşı tarafa değil, karşı tarafın avukatına ait olduğunu gözlemlemektedir (bk., yukarıda 25. paragraf). Müvekkilin borçları nedeniyle avukata ait olan bu meblağlar, mahsup veya takas edilemez ve haczedilemez. Diğer bir ifadeyle,

bu hükme göre, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 330. maddesi uyarınca ödenmesine karar verilen meblağlar, başvurana değil, başvuranın avukatına aittir.

61. Dolayısıyla, başvuranın mağdur sıfatına sahip olup olmadığı hususu ortaya çıkmaktadır.

62. Mahkeme bununla birlikte, başvurunun her halükârda açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olması nedeniyle, bu hususun da somut olayda belirsiz kalabileceği kanaatine varmaktadır.

63. Başvuranın korunan bir malvarlığı menfaatine zarar verilmesinden dolayı mağdur olduğu varsayılsa bile, Mahkeme, bu durumun Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine aykırı olmadığı kanısına varmaktadır.

64. Bu bağlamda, Mahkeme, bir kişinin mülkiyete saygı hakkına yönelik yapılan bir müdahalenin, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesiyle uyumlu olması için, öncelikle yasallık ilkesine riayet etmesi ve keyfi bir nitelik taşımaması gerektiğini hatırlatmaktadır (*Iatridis/Yunanistan* [BD], No. 31107/96, § 58, AİHM 1999-II). Söz konusu müdahalenin aynı zamanda, toplumun genel menfaatinin gerekleri ile kişinin temel haklarının korunmasının gerekleri arasında “*adil bir denge*” kurması gerekmektedir. (*Sporrong ve Lönnroth/İsveç*, 23 Eylül 1982, § 69, A serisi No. 52).

65. Somut olayda, müdahaleye ilişkin yasal bir dayanağın varlığı, özel bir güçlük yaratmamaktadır.

66. Genel menfaat gerekçesine ve bu gerekçe ile başvuranın hakları arasındaki adil dengeye ilişkin olarak, Mahkeme öncelikle, müdahaleyi oluşturan mevzuatın, kamulaştırmasız el atma konusunda yargılama masrafları alanını düzenlemeyi amaçladığını gözlemlemektedir. Gerçekte, bu mevzuat, avukat tarafından temsil edilme masraflarıyla sınırlı değildir, ancak dava açmak veya kararın icra edilmesini sağlamak için gereken damga vergileri de dâhil olmak üzere, yargılama masraflarının tamamıyla ilgilidir (bk., yukarıda 19. paragraf).

67. Mahkeme ayrıca, ihtilaf konusu mevzuatın kamulaştırmasız el atma konusundaki yargılama masraflarını, “*klasik*” kamulaştırma prosedürlerinde uygulanan masraflarla uyumlu hale getirdiğinin anlaşıldığını belirtmektedir.

68. Her ne kadar somut olayda maktu miktarı öngören ihtilaf konusu mevzuatın, makamlara, bu durumda Nilüfer Belediyesine yarar sağladığı aşikâr olsa da, bu türden bir amaç, söz konusu olmamıştır.

69. Bu bağlamda, mevzuatın ayrıca davacıların lehine olabileceğini gözlemlemek gerekmektedir. Özellikle, talebin bir kısmının reddedilmesi halinde, bu türden bir durum söz konusu olmaktadır, zira ilgiliye yüklenen masraflar bu kısma dayanılarak hesaplanmaktadır (bk., yukarıda 21. paragraf). Oysa bu yeni mevzuat mevcut olmadığında, bu masraflar, talebin reddedilen kısmının değerine göre, önemli bir düzeye yükselebilmekte ve Sözleşme’nin bazı hükümleriyle bağdaşmayan bir durum yaratabilmektedir (bk., *Perdigão/Portekiz* [BD], No. 24768/06, §§ 67 ila 79, 16 Kasım 2010 ve *Klauz/Hırvatistan*, No. 28963/10, §§ 78 ila 97 ve 108 ila 110, 18 Temmuz 2013).

70. Devlet bu alanı düzenleyerek, özellikle ister davacı, ister idare olsun, taraflardan birinin, avukat tarafından temsil edilme masrafları da dâhil olmak üzere, yargılama masraflarını - bunlar, yüksek olabilen ve hem mahkemelerin hem de avukatların adli faaliyetinin gerçekliğiyle bağlantılı olmayan meblağlardır - ödeme yükümlülüğüne maruz kalmasını engellemeye çalışmıştır.

71. Bu nedenle, ihtilaf konusu mevzuatın, Nilüfer Belediyesini ve genel bir şekilde, mevcut davadaki gibi yargılamalara taraf olan makamları desteklemeyi amaçladığı iddia edilemeyecektir.

72. Mahkeme, Devletlerin yargılama masraflarının düzenlenmesinde geniş bir takdir yetkisinden yararlandıklarını ve kendisinin bu konuya ilişkin sınırlı bir yetkiye sahip olduğunu hatırlatarak, söz konusu mevzuatla izlenen kamu menfaatinin, ilgili menfaatler arasında bir dengenin kurulmasında belirli bir önem taşıdığı kanısına varmaktadır.

73. Başvuranın menfaatlerine ilişkin olarak, Mahkeme, ihtilaf konusu yasal müdahalenin, ilgilinin nispi ücret bakımından hesaplanan bir meblağın, avukat tarafından temsil edilme masraflarının geri ödenmesi bağlamında, kendisine ödenmesi yönündeki beklentisini şüphesiz engellediğini, ancak bu müdahalenin, yalnızca alacağı miktarının başvuranın beklentilerinin altında olarak belirlenmesi nedeniyle ilke olarak ulaşılmayan geri ödeme hakkının ortadan kaldırılmasına yol açmadığını gözlemlemektedir (bk., yukarıda anılan *OGIS-Institut Stanislas, OGEC Saint-Pie X ve Blanche de Castille ve diğerleri* kararı, § 86).

74. İlgiliye ödenmesine karar verilen maktu miktarın ilgilinin ileri sürdüğü miktardan daha düşük olması halinde, bu miktar, Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen tarifeye, yani avukatların mesleki düzenine uygun olması nedeniyle kesinlikle çok cüzi bir miktar değildir. Ayrıca ihtilaf konusu mevzuatın yürürlüğe girmesinden önce klasik kamulaştırma davalarında daha önce ödenmesine karar verilen meblağlar ile aynı miktardadır.

75. Bu hususta, Mahkeme, Anayasa Mahkemesi tarafından ileri sürülen iddialardan birinin, kamulaştırmaz el atma davasında bir avukatın yaptığı çalışmanın, “klasik” bir kamulaştırma davasında avukatın gerçekleştirdiği çalışmadan farklı olmadığı yönündeki tespite dayandığını gözlemlemektedir.

76. Ayrıca, başvuran tarafından ümit edilen miktarın, ödenmesine karar verilen miktara nazaran avukatının faaliyetinin gerçekliğiyle daha fazla bağlantılı olabileceğini belirten herhangi bir unsur bulunmamaktadır. Dahası ilgili, herhangi bir unsur sunmamış ve hatta söz konusu miktarın temsil edilme masraflarını karşılamak için yeterli olmadığını iddia etmemiştir.

77. Mahkeme, yukarıda belirtilen unsurların tamamını dikkate alarak ve başvuranın Sözleşme tarafından korunan bir malvarlığı menfaatine sahip olduğunu varsayarak, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesinin gerektirdiği adil dengenin bozulmadığı kanısına varmaktadır.

ÖZTÜRK / TÜRKİYE KARARI

78. Sonuç olarak, bu şikâyet, açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvuranın yerine mevcut yargılamayı takip etmek istediklerini belirten başvuranın mirasçılarının yargılamayı takip etme yetkisine sahip olduklarına;

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 21 Ocak 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Jon Fridrik Kjølbros
Başkan